

Asikkalan kunnan museot
Kokoelmaohjelma

Asikkalan kunnan omistamien museoiden ja kokoelmien

KOKOELMAOHJELMA

Danielson-Kalmarin huvila
Danielson-Kalmarin kuvakokoelma
Vääksyn vesimylly- ja sähkövoimalaitosmuseo

Matti Kettunen, Merja Palokangas-Viitanen, Päivi Repo ja Tanja Kairimo
Hyväksytty hyvinvointilautakunnassa 13.5.2020

Sisällys

1. Johdanto	4
<i>Kokoelmaohjelman laatimisesta</i>	
<i>Kokoelmaohjelman tarkoitus ja tavoitteet</i>	
<i>Yleistä taustaa kunnan museotiloista ja museaalista kokoelmista Asikkalassa</i>	
<i>Muut Asikkalan kunnan kulttuuritoimijat</i>	
<i>Kokoelmaohjelman tarkastelu</i>	
2. Danielson-Kalmarin huvilamuseo (Suviniemi)	6
<i>Museokokoelmien historia, kehitys ja nykytila</i>	
<i>Kokoelman painopisteet ja tallennustehtävä</i>	
<i>Kriteerit ja arviointiperusteet kokoelmaan otolle tai poistoille</i>	
<i>Kokoelmakäytännöt ja kokoelman hallinta</i>	
3. Danielson-Kalmarin kuvakokoelma	13
<i>Kokoelman historia, kehitys ja nykytila</i>	
<i>Kuvakokoelman aineistotyypit</i>	
<i>Kuva-aineiston kertymishistoria</i>	
<i>Kokoelman painopisteet ja tallennustehtävä</i>	
<i>Kriteerit ja arviointiperusteet kokoelmaan otolle ja poistoille</i>	
<i>Kokoelmakäytännöt ja kokoelman hallinta</i>	
<i>Yhteistyö muiden tahojen kanssa ja käyttöoikeussopimukset</i>	
4. Vääksyn vesimylly- ja sähkövoimalaitosmuseo	22
<i>Museokokoelmien historia, kehitys ja nykytila</i>	
<i>Kokoelman painopisteet ja tallennustehtävät</i>	
<i>Kokoelmakäytännöt ja kokoelman hallinta</i>	
Liitteet	27
1. Danielson-Kalmarin kuvakokoelmasta vuosien 2017-2019 luetteloidut kuvakokonaisuudet	
2. Merkittäviä Asikkalan historiaan liittyviä kuvakokonaisuuksia, joita ei vuosien 2017-2019 aikana käsitelty tai luetteloitu tietokantaan	
3. Merkittävimmät äänitekokoelmassa olevat tallenteet	

1. Johdanto

Kokoelmaohjelman laatimisesta

Asikkalan kunnalla on halu edelleen ylläpitää omistamiaan museoita ja museaalisisessa käytössä olevia tiloja. Kirjasto- ja kulttuuripalvelut vastaavat Asikkalan kunnan museaalisisista kokoelmista.

Päijät-Hämeen maakuntamuseo kutsui syksyn 2018 aikana maakunnassa toimivat museot työstämään kokoelmapoliittista ohjelmaa. Maakuntamuseo ohjaa työtä, mutta kukin museo laatii oman kokoelmaohjelmansa itse. Työryhmät käynnistettiin 3.12.2018. Asikkalasta Maakuntamuseon johtamiin työryhmiin ovat osallistuneet Merja Palokangas-Viitanen, Matti Kettunen ja Päivi Repo (kuvakokoelman digitoinnista vastannut tutkija) sekä keväällä 2020 Tanja Kairimo. Lisäksi omana työryhmänään ovat kokoon-tuneet kokoelmaohjelmaa työstämään Matti Kettunen, Päivi Repo ja Merja Palokangas-Viitanen. Asikkalan museoiden ja kokoelmien taustoja ja historiaa koskevissa selvi-tyksissä ovat apua antaneet Reetta Nousiainen, Erkki Raunio ja Teemu Riihelä.

Asikkala oli kuntana mukana erikoismuseoiden työryhmässä, jossa oli sekä kunnal-lisia että yksityisiä museoita. Työryhmiä ohjasivat Päijät-Hämeen maakuntamuseon puolesta kokoelmapäällikkö Sari Kainulainen ja maakuntamuseotutkija Anna-Riikka Vadén.

Kokoelmaohjelman tarkoitus ja tavoitteet

Kokoelmaohjelma on museon oma työkalu, jonka tarkoitus on kirkastaa ja selkeyttää kokoelman johtojatusta ja tarjota ohjeita käytännön kokoelmatyöhön. Kokoelmaoh-jelma kattaa kuitenkin muutakin kuin vain kokoelman hoidon. Tarkoitus on terävöittää museon/kokoelman olemassaolon tarkoitusta ja sen tuomista yleisön saataville.

Museovirasto on julkaissut tätä koskevan oppaan Museovirasto ohjeita ja oppaita 3: Kokoelmapolitiikan muistilista museoille. Kokoelmapolitiikka kirjoitetaan aina oman museon näkökulmasta, ja jos mainittua Museoviraston julkaisua käytetään kokoelma-ohjelman laatimisen tukena, siitä valitaan työstettäväksi nimenomaan omaan museo-kokoelmaan sopivat osat.

Yleistä taustaa kunnan museotiloista ja museaalisisista kokoelmista Asikkalassa

Asikkalan kunnalla on kaksi omaa museotilaa. Nämä museot ovat Danielson-Kalmarin huvila (Kalmarintie 8) ja Vääksyn vesimylly- ja sähkövoimalaitosmuseo (Vääksyn-tie 15). Näiden lisäksi kunnalla on suurehko kuvakokoelma, joka nykyisellään kantaa nimeä Danielson-Kalmarin kuvakokoelma.

Kunnan omistamassa suojellussa meijerirakennuksessa, nykyisessä Päijännetalossa (Meijeritie 1), toimii Suomen vapaa-ajankalastusmuseoyhdistyksen ylläpitämä Suo-men vapaa-ajankalastusmuseo. Siellä on myös kunnan matkailuinfo, ja siellä järjes-

tetään kunnan ja muiden omia näyttelyitä. Suomen vapaa-ajankalastusmuseoyhdistyksen kanssa on vuonna 2019 tehty sopimus museotoiminnan jatkamisesta entisen osuusmeijerin tiloissa seuraavien viiden vuoden ajan, minkä jälkeen sopimuksesta neuvotellaan uudelleen. Suomen vapaa-ajankalastusmuseoyhdistys työstää omaa museotoimintaansa koskevan kokoelmaohjelmansa.

Muut Asikkalan kunnan kulttuuritoimijat

Asikkalan kulttuuri- ja kotiseutulautakunnan lakkautettiin 1980-90 -lukujen taitteessa, ja sen toiminnat sulautettiin osaksi uutta vapaa-ajan lautakuntaa. Hiukan myöhemmin myös kunnan kulttuurisihteerin toimi lakkautettiin. Asikkalan kulttuurin kentällä kunnan virallisen toiminnan hiipuminen antoi tilaa yksityisille toimijoille. Asikkalassa onkin harvinaisen rikas kirjo kulttuurin alalla toimivia yhdistyksiä ja yksityisiä museoita. Yhteistyö ja yhteinen tiedottaminen näiden toimijoiden kanssa on kaikkien osapuolten etu, ja se vahvistaa Asikkalan asemaa kiinnostavana kulttuurimatkailukohteena.

Kokoelmaohjelman tarkastelu

Kokoelmaohjelma hyväksytään hyvinvointilautakunnassa välittömästi sen valmistuttua, ja sen jälkeen sitä tarkastellaan valtuustokausittain. Tämä voimassa oleva kokoelmaohjelma on hyväksytty hyvinvointilautakunnassa 13.5.2020.

Vääksyn Osuusmeijeri 1960-luvun alkupuolella. Kuva Taisto Suontausta.

2. Danielson-Kalmarin huvilamuseo (Suviniemi)

Museokokoelmien historia, kehitys ja nykytila

Suviniemi on Asikkalan vanhin huvilarakennus. Sen rakennutti vuonna 1891 Asikkalan nimismies Gustaf Sigurd Svinhufvud nimismiehen kansliaksi ja asuintaloksi. Jo seuraavana vuonna hän kuitenkin myi rakennuksen Johan Richard Danielson-Kalmarille (1853-1933), joka oli oman aikansa johtava suomalainen historiantutkija ja keskeinen poliitikko.

Danielson-Kalmari toimi Suomalaisen puolueen puheenjohtajana ja oli säätyvaltiopäivillä edustajana yhdeksän kertaa. Kansanedustajana hän toimi 1907-1917 ja presidentin valitsijamiehenä 1925. Hän oli myös presidentti Svinhufvudin läheinen ystävä. Hän vietti kaikki kesänsä perheensä kanssa Suviniemessä aina vuoteen 1932 saakka. Johan Richardin kuoltua Suviniemen huvila jäi perikunnan haltuun. Viimeisenä huvilaa käytti J. R. Danielson-Kalmarin tyttärentytär Mirja Lehtonen.¹

Asikkalan kunta ryhtyi neuvottelemaan huvilan ostosta syksyllä 1948. Asikkalan kunnanvaltuuston pöytäkirjasta 24.9.1948 ilmenee, että Danielson-Kalmarin perikunta olisi halukas myymään huvila-alueen kunnalle. Kauppa solmittiin 3.2.1949 silloiseen 4,5 miljoonan markan hintaan. Kauppaan sisältyi huvilan ja talousrakennusten lisäksi Suviniemi- ja Metsola-tilat, joiden pinta-ala oli 6,39 hehtaaria.

Huvila lunastettiin kunnalle aikanaan ilman irtaimistoa. Tästä syystä huvila tyhjennettiin ja perikunta piti tavarain myymiseksi yleisen huutokaupan. Perikunta jätti omasta tahdostaan huvilaan työhuoneeseen kirjapöydän, kirjahyllyn, kaapin ja keinutuolin. Muu huvilan irtain myytiin. Muutaman vuoden kuluttua huvilan ostosta virisi ajatus museon perustamisesta huvilalle. Kunnanvaltuusto päätti maaliskuussa 1953 luovuttaa Vääksey-Seura ry:n hoitoon huvilassa olevan valtioneuvos J. R. Danielson-Kalmarin työhuoneen sisustettavaksi erityiseksi Danielson-Kalmarin museoksi. Samalla huomattiin, että oli tehty virhe ostettaessa huvila ilman siihen kuuluvaa irtainta. Tilannetta ryhdyttiin korjaamaan mm. lehti-ilmoituksin, joissa pyydettiin niitä, joilla oli Kalmarin huutokaupasta ostettua tavaraa, palauttamaan ne kunnan lunastaessa ne takaisin. Tämä kuitenkin tuotti niukalti tulosta.

Museohankkeessa aktiivisia toimijoita olivat opettaja Lauri Viljanen ja Erkki Virtanen. Hankkeeseen ryhdyttäessä työkaluliiteristä löydettiin huonokuntoisina huutokaupassa myymättä jääneet ruokasalin pöydät ja tuolit. Nämä huonekalut Viljanen ja Virtanen kunnostivat. Danielson-Kalmarin perikunta antoi museoon J. R. Danielson-Kalmarin

¹ Tiedot huvilan historiasta: S. Niemi, M. Kakko, R. Nousiainen, E. Aarrevaara (toim.), *Järvien ja harjun solmukohta. Vääkseyntä kulttuurirympäristöohjelma – nykytila ja tavoitteet*, Lahti 2017; Asikkalan kunnan internet-sivut.

Danielson-Kalmarin huvila. Kuva Tanja Kairimo.

henkilökohtaisia tavaroita sitoumuksella, että mikäli kunta tarvitsee huvilaa muihin tarkoituksiin, esineet siirretään Hartolan museoon ja Kansallismuseoon. Museohuoneita perustettiin kaksi, toinen huoneista kunnostettiin esittämään J. R. Danielson-Kalmarin työhuonetta, toinen taas perheen ruokailutilaa. Museo avattiin yleisölle vuonna 1957, ja avaamisen yhteydessä esitettiin Kalmarin kesäteatterin ensimmäinen näytelmä Kuninkaanpäivä Anianpellossa. Tuolloin museon sisäänkäymäksy oli 30 penniä.

Huvilassa asui vuosina 1954-75 rakennuksen talonmiehinä toiminut pariskunta, joka piti lähinnä omalla työllään ja pääosin omalla kustannuksellaankin huolta huvilan kunnostustöistä. Huvila oli vuosien varrella moninaisessa käytössä. Sota-aikana se toimi mm. upseerien majoitustilana ja sotasairaalana. Tämän jälkeen 1950-60 -luvulla siinä oli toimi mm. leikkikoulu, kansakoulu, retkeilymaja ja kansalaisopiston kutomakoulu. Huvilaa käytettiin myös kunnan työntekijöiden majoitukseen. Pesutupaa ja muualta siirrettyjä hirsirakennuksia hyödynnettiin kesäteatterikäytössä vuodesta 1957 lähtien.²

Kunta remontoi huvilaa laajalti 1980-luvun lopussa. Huvilan puutarha saatettiin 1920-luvun asuun vuonna 1992. Viimeksi huvilaa on kunnostettu vuonna 2012, jolloin maalattiin ulkoseinät.

² Bertta ja Toimi Forsberg 1983 (toimineet talonmiehinä Danielson-Kalmarin huvilassa) haastattelija Erkki Raunio. Vanhan Vääkyn Kehittämisyhdistyksen äänitearkisto, c-kasetilta digitoitu MP3-muotoon. Litteroitu; sekä T. Bläfield 2015, *Anianpellon vanhat huvilat : valtioneuvos J. R. Danielson-Kalmarin huvila Asikkalan Vääkysssä : rakennushistoriaselvitys. Osa 3, Suviniemi, Asikkalan kunta.*

Suviniemen terassilla kesää viettämässä. Vasemmalta alkaen tati Mella, Maija Rantakari, K.N. Rantakari, Jenny Danielson-Kalmari ja J.R. Danielson-Kalmari

Kesähuvila on toiminut myös nykyisten Lahdessa järjestettävien Suomalaisten historiapäivien edeltäjän, Danielson-Kalmarin nimeä kantaneen seminaarin pitopaikkana vuosina 1992–2012. Nykyisellään Danielson-Kalmarin huvila toimii kesäaikana näyttelytilana ja kahvilana. Varsinaista museotilaa huvilassa on vain edellä mainitun kahden huoneen verran, ja niiden museaalisisessa hoidossa neuvoo Päijät-Hämeen alueellinen vastuumuseo. Päivi Repo uudisti museohuoneiden näyttelyt Päijät-Hämeen maakuntamuseon hyväksynnällä vuonna 2017, samalla museohuoneiden teemaksi nostettiin Danielson-Kalmarin perheen Vääkssä viettämän ajan huvilaelämä.

Huvilan kokoelman vanhassa käsin pidetyssä inventaariluettelossa oli kirjattu esineet DKM:1-92. Ilkka Kuhanen on inventoinut ja luetteloinut Danielson-Kalmarin huvilan irtaimen esineistön v. 2005. Kuhasen kuvat huvilan esineistä ovat kunnan verkkopalvelimella M-asetalla kansiossa *Danielson-Kalmarin huvilan esineet/DKM.Ilkka Kuhanen*. Esineet on inventoitu, luetteloitu ja kuvattu tunnuksilla DKM:001-233. Osa numeroista käsittää useamman kuin yhden esineen tai kokonaisuus muodostuu useammalla alakirjaimella merkitystä osasta. Kokoelma koostuu J.R. Danielson-Kalmarin ja hänen perheensä henkilökohtaiseen elämään liittyvistä esineistä.

Kuhasen tekemän inventoinnin jälkeen kokoelmaan on tehty kaksi lahjoitusta. Vuonna 2017 lahjoituksena saatiin Kelberer-merkkinen taffelipiano, jonka ovat aikanaan omistaneet Eero ja Armas Järnefelt. Lahjoittajana oli Eeva Somerto perheineen.

Lainaus lahjakirjasta:

Lahjoituksen kohde on arvokas museoesine, jolla on merkittävä kulttuurihistoriallinen arvo. Lahjoittajat luopuvat omistusoikeudesta lahjoituksen kohteeseen vastikkeetta. Lahjan saaja sitoutuu säilyttämään hoitamaan lahjoituksen kohteen huolellisesti ja sen arvolle kuuluvalla tavalla. Lahjan saaja sitoutuu edelleen siihen, että lahjoituksen kohteella ei soiteta ja kun se on yleisön nähtävillä, siihen ei yleisö pääse käsiksi. Lahjan saaja tulee sijoittamaan lahjoituksen kohteen sen arvolle kuuluvalla tavalla Danielson-Kalmarin huvilaan Asikkalan Vääksyssä.

Vuonna 2018 rouva Mirja Eskola lahjoitti museolle sinne alun perin kuuluneet puutarhatuolit, jotka hänen miehensä Matti Eskola oli ostanut Danielson-Kalmarin perikunnan järjestämästä huutokaupasta v. 1949. Viimeksi mainittuja esineitä ei ole sijoitettu museohuoneisiin, vaan muualle huvilaan.

Museoiden kokoelmaohjelmaa kirjoitettaessa tuli ilmi, että Vesimyllymuseon kokoelmissa oleva jääkaappi on todennäköisesti kuulunut Danielson-Kalmarin huvilan alkuperäiseen kalustukseen. Haastattelussa Olli Rantakari kuvailee huvilalla sen suuruuden aikana (1920-30-luvuilla) ollutta jääkaappia, jossa elintarvikkeiden kylmentämiseen käytettiin jäälohkareita ja suolaa.³ Jääkaappi siirretään Vesimyllyltä Danielson-Kalmarin kokoelmaan.

Tapio Blåfield on laatinut huvilasta rakennushistoriaselvityksen v. 2015. Kohde on suojeltu osayleiskaavassa merkinnällä SR-1 ja asemakaavassa sr-1. Tämä tarkoittaa, että kyseessä on rakennustaiteellisesti ja kulttuurihistoriallisesti huomattavan arvokas rakennus. Rakennusta tai sen osaa ei saa purkaa eikä siinä saa tehdä sellaisia korjaus-, muutos- tai lisärakentamistöitä, jotka heikentävät rakennuksen rakennustaiteellisia tai historiallisia arvoja tai muuttavat arkkitehtuurin ominaispiirteitä. Mikäli alkuperäisiä rakennusosia joudutaan pakottavista syistä uusimaan, se tulee tehdä alkuperäistoteyksien mukaisesti. Rakennuksen korjaustöihin on pyydetty Pääjät-Hämeen alueellisen vastuumuseon lausunto.

Lahden kaupunginmuseo/Pääjät-Hämeen maakuntamuseo on 18.6.2003 antanut lausunnon Danielson-Kalmarin huvilan käytöstä. Lausunnossa todetaan huvilan huomattava kulttuurihistoriallinen arvo ja perikunnan kanssa tehdyn suullisen sopimuksen merkittävyys huvilan käytölle. Samassa lausunnossa todetaan, että kaikki rakennuksen tai puistoalueen muutostyöt on tehtävä museoalan ammattihenkilökunnan valvonnassa.

³ Olli Rantakarin haastattelu 24.9.-91. A-puoli. Haastattelija Raita Suuronen (?) A-puoli. Säilytetään Kunnan verkkopalvelimella M-asetalla digitaalisen kuva-arkiston yhteydessä.

Asikkalan kunta on vuokrannut Danielson-Kalmarin huvilan Asikkalan seudun musiikkiopiston käyttöön talvikausiksi syksystä 2020 lähtien. Toiminta ei vaikuta kesän näyttelytoimintaan. Museohuoneet pidetään musiikkiopiston toimintakauden ajan pääasiallisesti lukittuina, mutta niiden avoinna pitämisestä valvotusti esimerkiksi tapahtumien aikana voidaan sopia. Yläkerran kahteen huoneeseen on tarkoitus lisätä ovet, mutta musiikkiopistotoiminnan siirtäminen huvilaan ei vaadi muita muutoksia. Lahden museon/ Päijät-Hämeen alueellisen vastuumuseon asiantuntijat kävivät tarkastamassa suunnitellut muutokset Asikkalan kunnan talonrakennusmestarin kanssa ennen musiikkiopiston muuttoa tiloihin.

Kokoelman painopisteet ja tallennustehtävä

Danielson-Kalmarin huvilan ja sen esinekokoelman tehtävä on alusta saakka pysynyt samana: se vaalii valtioneuvos J.R. Danielson-Kalmarin ja hänen perheensä muistoa. Oleellinen osa tästä on perheen elämä Asikkalassa, sekä välitön lähipiiri, joka koostui valtakunnanpolitiikan korkeimmista jäsenistä sekä tieteellisen ja taiteellisen yhteisön eturintamasta. Danielson-Kalmarin huvilamuseo tallettaa tähän liittyen esineitä, muistitietoa, kuvia ja arkistoaineistoa.

Huvilan kahdesta museohuoneesta ensimmäinen on sisustettu esittämään J.R. Danielson-Kalmarin työhuonetta. Huone toimi perheen asuinaikana makuuhuoneena.⁴ Sen esineistö valaisee J.R. Danielson-Kalmarin valtiollista työtä, hänen persoonaansa ja hänen henkilökohtaisia mielenkiinnonkohteitaan. Työhuoneen kalusteisiin kuuluu kirjahylly sekä lasiovinen kirjakaappi, joihin sijoitettuna on kirjakokoelma; Danielson-Kalmarin työpöytä ja -tuoli, suurikokoinen maalausteline ja kaksi erityyppistä kei-nutuolia. Henkilökohtaisempia esineitä ovat Danielson-Kalmarin saama Hämmäläisen osakunnan tervehdys hänen 80-vuotispäivänään, kutsu Turun Suomalaisen ylioppi-laskunnan kunniajäseneksi, sekä hänen käyttämänsä miekka, olkihattu ja kävelykeppi. Näiden lisäksi kokoelmassa on muutamia (matka)muistoesineitä, kuten kaksi paperi-veistä. Taidetta kokoelmassa on vähän, vain muutama painokuvataulu, vaakunapiirros sekä keraaminen maljakko. Olli Rantakarin haastattelun perusteella alkuperäistaidete-oksia huvilalla ei ollut myöskään perheen asuinaikana. Sen sijaan kehystettyjä valoku- via museohuoneissa on yhteensä 18 kappaletta, osa näistä on J. R. Danielson-Kalmarin studiomuotokuvia, osa taas epävirallisia otoksia perheen elämästä huvilalla.

Parhaiten museokokoelmasta J. R. Danielson-Kalmarin persoona ja poliittista työtä valaisee hänen kirjakokoelmansa. Kirjojen joukossa on mm. useiden eri kielten sana-kirjoja, suurmiesten elämäkertoja sekä teoksia talouselämän, historian, politiikan ja filosofian aloilta. Kokoelma käsittää myös hänen itsensä kirjallista tuotantoa valtiolli-

⁴ Olli Rantakarin haastattelu 24.9.-91. 1 puoli. Haastattelija Raita Suuronen (?) Säilytetään Kun- nan verkkopalvelimella M- asemalla digitaalisen kuva-arkiston yhteydessä.

sen elämän alalta. Osa kirjoista on U-L Lehtosen ja Katri Lehtosen kokoelmista saatuja. Kirjojen joukossa on myös mm. J. R. Danielson-Kalmarin käsikirjoitusvihko, kustantajalle osoitettu tietokirjasarjojen tilauslomake sekä Jenny Danielson-Kalmarin käsin kirjoittama kirje. Kokoelmaan on luetteloitu myös Danielson-Kalmarin lapsenlapsen Olli Rantakarin kirje, jossa hän täydentää toisaalla antamia haastattelutietoja elämästä huvilalla.⁵

Toinen museuhuone on sisustettu esittämään perheen ruokailuhuonetta, ja sen sisustukseen kuuluvat mm. ruokapöytä tuoleineen, astiakaappi sekä taloudessa käytetyt tarjoilu- ja ruokailuastiat. Suurin osa keraamisista talousastioista on Arabian valmistamia ja pohjan piippuleimalla merkittyjä (1932-49) tai leimaamattomia.

Tällaisia astioita ovat mm. suurikokoinen Lotta Svärd -tarjoiluastia, muut tarjoiluastiat ja ruokalautaset. Lasisia viilikulhoja on saatettu käyttää jälkiruoka-astioina. Astioiden joukossa on myös kolme pienikokoista kahvikannua ja kolme kermanekkaa sekä kaksi pienikokoista sokerikkoja, kaikki metallisia. Nämä kahvitarjoiluun liittyvät astiat on tarkoitettu vieraiden kestitsemiseen omiin pöytiinsä tarjoillen. Aterimista veitset ja haarukat ovat terästä, sen sijaan lusikat on valmistettu alumiinista tai lentokonemetallista. Ruokailuvälineiden alkuperästä tai hankinnasta ei toistaiseksi ole löytynyt mainintaa, mutta ne ovat ajallisesti autenttisia, siis peräisin ajalta, jolloin huvila on ollut Danielson-Kalmarin perheen käytössä.

Vuonna 2017 uudistettu näyttely Danielson-Kalmarin perheen ruokasalia esittävässä museuhuoneessa. Kuva Päivi Repo.

⁵ Kirje muun kokoelmakuvien mukana digitoituna kunnan verkkopalvelimella M- asemalla kansiossa Danielson-Kalmarin huvilan esineet/DKM.Ilkka Kuhanen.

Muuten tietoja Danielson-Kalmarin perheen elämästä huvilalla on kerätty haastatte-
luin. Erityisesti Vanhan Vääksyn kehittämissyhdistyksen arkistossa on perheen elämää
ja huvilan käyttöä valaisevia tietoja. Myös Asikkalan kunnan kokoelmassa on pieni
määrä äänitteitä, jotka inventoitiin vuonna 2017 kuvakokoelman inventoinnin yhtey-
dessä. Nämä äänitteet siirrettiin digitaaliseen muotoon yhteistyössä Vanhan Vääksyn
kehittämissyhdistyksen kanssa. Aineiston joukossa on kaksi Olli Rantakar-
in haastatte-
lua, joissa hän kertoo elämästä huvilalla. Erityisen huolellisesti hän käy läpi puutarhan
kasvistoa ja huvilan huonekalujen merkitystä sekä kertoo perheen ja suvun elämästä
huvilalla.

Äänitteiden lisäksi kuvakokoelma antaa lisävalaistusta perheen elämään Vääksyssä.
Kuvissa perheenjäsenistä esiintyvät erityisen usein Danielson-Kalmareiden tytär Liisa
Maria (Maija) miehensä Kaarle Nestor (Kalle) Rantakar-
in kanssa. Maija Rantakari kuoli ennen vanhempiaan, vuonna 1931. K. N. Rantaka-
ri (1877–1948) puolestaan oli vähintäänkin yhtä merkittävä poliittinen toimija kuin
appensa J. R. Danielson-Kalmari. Rantakari oli suomalaisen puolueen eli vanhasuo-
malaisen puolueen ja myöhemmin kokoomuksen merkittävä taustahahmo ja sanoma-
lehtimies. Kuvien perusteella voi päätellä, että kesänvieton ohella Rantakar-
in ja Daniel-
son-Kalmarin poliittinen yhteistyö jatkui Vääksyn huvilalla. Muuten kuvakokoelmassa
esiintyy laaja piiri suomalaisia kulttuurivaikuttajia. Kokoelman valokuvista kuitenkin
puuttuvat taiteilijat, joihin muutoin tiedetään perheellä olleen kiinteät yhteydet. Onkin
luultavaa, että täydellisemmän kuvan perheen sosiaalisesta ja poliittisesta piiristä saa
Museovirastoon lahjoitettuja kuvia tutkimalla.

Kaikki edellä mainitut aineistot ja informaation lähteet antavat materiaalia museohuo-
neiden ylläpitoon ja pienimuotoisten näyttelyiden järjestämiseen J. R. Danielson-Kal-
marin perheen muistoa kunnioittaen ja museon alkuperäistä henkeä noudattaen.

Kriteerit ja arviointiperusteet kokoelmaan otolle tai poistoille

Danielson-Kalmarin huvilan esinekokoelmaan ei aktiivisesti etsitä uusia esineitä. Ko-
koelmaa täydennetään vain, mikäli sinne tarjottava esine on joko huvilan alkuperäi-
sesine Danielson-Kalmarin perheen ajalta, tai se liittyy kiinteästi Danielson-Kalmarin
oman perheen tai sen välittömän lähipiirin elämään huvilalla.

Mikäli kokoelmaan tuleva esine on samanlainen kuin siellä oleva uudempi esine, alku-
peräinen esine korvaa uudemman. Kokoelmaan näin tuleva esine voidaan sijoittaa hu-
vilaan muuallekin kuin edellä mainittuihin museohuoneisiin, mikäli se voidaan tehdä
esinettä vaarantamatta. Jos kokoelmaan otettava esine on sen laatuinen, että se kunton-
sa puolesta ei kestä määräämätöntä aikaa eikä sitä voida korjata tai entistää, sille voi-
daan määritellä elinkaari. Elinkaaren loppuessa esine voidaan poistaa sovitulla tavalla.

Kokoelmakäytännöt ja kokoelman hallinta

Danielson-Kalmarin huvilan esinekokoelmaan vastaanotettavasta aineistosta, aineis-

ton käsittelystä ja säilyttämisestä sekä poistoista kokoelmasta vastaa kirjasto- ja kulttuuripalvelut.

Kokoelmasta on olemassa v. 2005 tehty inventointi, tekijänä Ilkka Kuhanen. Inventoinnissa mukana olleet esineet on osittain luetteloitu tuolloin Päijät-Hämeen maakuntamuseon tietokantaan. Kokoelmasta on olemassa pääkirja, jossa on esineet 1-92. Tulevaisuudessa tavoitteena on saattaa tämä ajan tasalle. Esineistä laaditaan digitaalinen luettelo Asikkalan kunnan tietokantaan samalla kun luetteloidaan esineet alueellisen vastuumuseon ylläpitämään WebMusketti-tietokantaan.

Kokoelman esineitä säilytetään Danielson-Kalmarin huvilassa, jossa olosuhteet pyritään järjestämään sellaisiksi, että se on omiaan suojelemaan ja säilyttämään tilassa olevaa museaalista kokoelmaa. Kokoelma säilytetään museuhuoneissa, joissa ilman lämpötila pysyy tasaisena.

Mikäli kokoelmasta poistetaan esine, poistopäätöksestä neuvotellaan kirjasto- ja kulttuurijohtajan määräämän työryhmän kesken. Poisto kokoelmasta ei tule olemaan kenenkään yksittäisen henkilön päätös. Poistolle tulee olla painavat perusteet. Poistoja tehtäessä on toimittava museoeettisesti oikealla tavalla. Poistosta laaditaan aina pöytäkirja, johon kirjataan poiston perusteet ja sen toteuttamisen tapa.

3. Danielson-Kalmarin kuvakokoelma

Kokoelman historia, kehitys ja nykytila

Museokokoelmiin oli kertynyt aikojen kuluessa runsaasti kuvamateriaalia, jonka tarkasta määrästä ja sisällöstä kuitenkin ei ollut tarkkaa tietoa. Kunta ryhtyi v. 2017 järjestämään museaalista kuvakokoelmaa sellaiseen muotoon, että se palvelisi sekä Asikkalan museoiden että asikkalalaisten tarpeita. Kuvakokoelman inventointi, digitointi ja saattaminen yleisön ulottuville hoidettiin Museoviraston tuella kolmivuotisena projektina vuosien 2017-2019 aikana. Kokoelma sai nimekseen Danielson-Kalmarin kuvakokoelma.

Kuvakokoelman aineistotyypit

Kuvakokoelma käsittää nykyisellään paperisia kuvavedoksia, negatiiveja (myös lasisia), digikuvia ja yksittäisiä videoita ja VHS-nauhoja. Viimeksi mainittua liikkuvaa kuvaa käsittävää aineistoa ei käsitelty digitointiprojektin aikana.

Äänitekokoelma

Kuvien lisäksi kunnan kokoelmiin kuuluu pieni äänitearkisto, joka sisältää haastatteluaineistoa. Haastattelut on nauhoitettu joko C-kasetille tai mikrokasetille. Vanhan Vääksyn kehittämissyhdystys saattoi valikoiden osan ääniteaineistosta digitaaliseen muotoon (C-kasetille tallennetuista äänitteistä) ja litteroi osan (mikrokasetille tallen-

netusta aineistosta). Näitä aineistoja säilytetään digitaalisessa muodossa Asikkalan kunnan verkkopalvelimella M-aseamalla kansiossa Äänitearkisto. Itse kaseteille tehtyjä nauhoitteita säilytetään kunnanarkistossa.

Kokoelmassa on myös Asikkalaa koskevia kaksoiskappaleita muissa arkistoissa säilytettävistä äänitallenteista. Näitä voidaan käyttää tutkimuksessa, mutta julkaisuun on pyydettävä erillinen lupa, ja lähteen tiedot on mainittava. Nämä tallenteet sisältävät haastatteluaineistoa mm. Suojeluskunnasta, sota-ajasta, asekatkennästä, venäläisten sotavankien leireistä Asikkalan Kalkkistenkulmalla ja Suivankulmalla, ilmavalvonnasta Asikkalan Riihilahdessa, laivaliikenteestä Heinolaan sekä Rutalahden koulusta.

Arkistoaineisto

Kuvakokoelman inventoinnin yhteydessä löytyi myös muuta kuin kuva- ja äänitallenteita. Kokoelmassa on ilmeisesti kulttuuri- ja kotiseutulautakunnan toiminnan aktiivijailta jäänyttä aineistoa, mm. kotiseutuaiheisten näytelmien käsikirjoituksia, kirjoituskilpailuihin saapuneita muisteluita, runoja ja laulujen sanoituksia. Näitä aineistoja säilytetään kunnanarkistossa.

Kuva-aineiston kertymishistoria

Inventointivuonna kuvien kokonaismäärä oli n. 19 000 kappaletta, mutta projektin aikana tiedon levitessä materiaalia saatiin lisää, ja nykyisellään kuvia eri muodoissa on jo yli 20 000 kappaletta. Toisaalta osa kuva-aineistosta on poistettava kokoelmasta sinne kuulumattomana, mutta poistot toteutetaan vasta kun poistoperusteet on kirjattu koelmaohjelmaan ja hyväksytyt.

Kuvakokoelmaan kuuluvien kuvien tunnistamista inventoinnin alkuvaiheessa. Kuva Päivi Repo.

Kuvakokoelman ja luetteloinnin kannalta negatiivit ovat kuvavedoksiin verrattuna ensisijaisesti säilytettäviä. Digitointiprojektin aikana negatiiveja käsiteltiin rajoitetusti. Painavin syy tähän oli tarve saada välittömästi kuva-aineistoa näyttelytarkoituksiin. Negatiiveja on suuri määrä, yli 9 000 kappaletta, ja niiden käsittely on varsin aikaa vievää. Negatiiveista yli 5 000 kappaletta on Ari Myllylän, ja ne liittyvät hänen lahjoittamiinsa ja vedostamiinsa kuvakokonaisuuksiin. Projektin aikana valtaosa kuvavedokista sen sijaan digitoitiin ja luuteloitiin Musketti- ja Finna -tietokantoihin.

Danielson-Kalmarin nimikkokokoelma sisältää suppean noin viidenkymmenen kuvan kokonaisuuden itse Danielson-Kalmarin perheen elämästä kertovia kuvia. Kuvat ajoittuvat 1800-1900-lukujen taitteesta 1930-luvulle. Lisäksi 18 valokuvaa on kehystettyinä esillä Danielson-Kalmarin huvilassa (Suviniemessä). Huvilassa olevat kuvat oli jo aiemmin luuteloitu muun huvilan esineistön joukkoon omaan kokoelmaansa esineinä tunnuksella DKM. Muita kuin huvilassa olevia Danielson-Kalmarin perheen valokuvia säilytetään Asikkalan kunnan kuva-arkistossa muun kuva-aineiston yhteydessä. Danielson-Kalmarin perhe on lahjoittanut valtaosan perheen valokuvista (noin 600 kappaletta) Museovirastolle vuonna 1942,⁶ ja museon kokoelmaan niistä on siis jäänyt pieni määrä.

Merkittävä osa kuvakokoelmasta on syntynyt siten, että Asikkalassa on tehty kuvakeräyksiä, joista on järjestetty näyttelyitä Danielson-Kalmarin huvilalla. Yksi tällainen keräys järjestettiin Valokuva 150 vuotta –juhlavuoden kunniaksi vuonna 1989, ja sen puuhamiehina olivat Helge Heinonen ja Ari Myllylä. Kyseistä näyttelyä varten myös reprovattiin keräyksen tuloksena saatuja vanhoja kuvia. Näyttelyn kuvat lahjoitettiin Asikkalan museokokoelmiin, ja ne kulkevat kokoelmassa Rehtilä-Myllylä-Heinonen –kokonaisuuden nimellä.

Sekä Helge Heinonen että Ari Myllylä ovat vuosien saatossa järjestäneet myös useita yksityisnäyttelyitä, joiden kaikkien pitopaikkana on ollut Danielson-Kalmarin huvila. Helge Heinosen näyttelykuvat esittävät hänen synnyinseutuaan Vesivehmaata. Heinosen kuvia on kahdessa kuvakokonaisuudessa. Kuten jo aiemminkin on tullut ilmi, Ari Myllylä on dokumentoinut laajasti Asikkalan elämää, ja hän on myös reprovannut valtaosan siitä vanhemmasta kuva-aineistosta, jota on vuoden 1984 jälkeen eri näyttelyitä varten asikkalalaisilta kerätty.

Kuvakokoelmassa on kokonaisuus, joka on saanut toistaiseksi nimen Asikkalan vanhimmat kuvat. Hilkka Riihelä oli toimiessaan Asikkalan kunnan kulttuuri- ja kotiseutulauslautakunnan jäsenenä 1970-luvulla ollut aktiivisesti järjestämässä kuvakeräyksiä. 1970-luvun loppupuolella kerättiin ensimmäinen erä näitä kuvia. Tuolloin itse kuvia

⁶ T. Blåfield 2015, *Anianpellon vanhat huvilat : valtioneuvos J. R. Danielson-Kalmarin huvila Asikkalan Vääksyssä: rakennushistoriaselvitys. Osa 3, Suviniemi, Asikkalan kunta.*

pidettiin kontekstittietoja tärkeämpinä, ja kuvien sisältö ja henkilöt jäivät kirjaamatta. Myöskään alkuperäisten kuvien omistajia ei tuolloin kirjattu ylös.

Hilkka Riihelän kokoama Kalkkisten kulman ja Salonsaaren kuva-aineisto toimitettiin tuolloin reprovattavaksi Ruotsiin, missä hänen siskonsa Kaarina Härenwall kuvasi aineiston ja teki niistä laadukkaat reprovatukset. Härenwall oli ammattivalokuvaaja, jolla oli valokuvaamo Katrineholmossa. Hän oli myös erityisen taitava retusoija. Monessa kuvassa näkyy myös hänen kädenjälkensä. Itse alkuperäiset kuvat palautettiin reprovauksen jälkeen omistajilleen. Hilkka Riihelä oli kotoisin Kalkkisista, ja hänen kokoamansa ja Härenwallin reprovauksena kuva-aineisto päätyi Asikkalan museo-kokoelmiin. Samoihin aikoihin kuvakeräyksiä alettiin järjestää muissakin Asikkalan kylissä. Nämä kuvat taas päätyivät kyseisten kylien kyläyhdistysten haltuun, ja niiden pohjalta syntyivät mm. Asikkalan eri kylien kyläkirjat.

Hilkka Riihelän kokoamaa ja Kaarina Härenwallin ensimmäisen kerran reprovattavaa aineistoa on myöhemmin käytetty ja kierrätetty useissa Asikkalassa järjestetyissä valokuvanäyttelyissä. Näitä varten ainakin Ari Myllylä ja pienemmässä määrin myös

Kaarina Härenwallin retusoima ja reprovattava valokuva.

Helge Heinonen ovat reprovunneet tätä aineistoa uudelleen käyttäen Härenwallin ensimmäisiä reprovunvedoksia.

Aineiston käsittely ja luettelointi digitointiprojektin aikana 2017-2019

Inventoinnin ja luetteloinnin ajan valokuva-aineistoa säilytettiin Oltermannin kiinteistössä, mutta luetteloinnin jälkeen kaikki kuvat siirrettiin säilytettäväksi Asikkalan kunnan arkistoon niitä varten rakennettuihin laatikoihin, jotka nimettiin kuvaajan ja aineistokokonaisuuden mukaan. Ari Myllylän negatiivaineisto on kokonaisuudessaan edelleen Myllylän säilytettävänä, mutta käytettävissä. Tällä pyritään turvaamaan aineiston säilyminen mahdollisen vahingon sattuessa.

Digitoitu kuva- ja ääniteaineisto on sijoitettu kunnan palvelimelle (M-asema). Musketi-tietokantaan luetteloiduista kuvista on digitoidut suuri- ja pienikokoiset versiot JPG-muodossa. Kustakin kuvakokonaisuudesta on palvelimella oma kansionsa, joissa lisäksi on kuvaluettelo. Aineistot on luettelointi Päijät-Hämeen alueellisen vastuumuseon WebMusketi-tietokantaan tunnuksilla DKMDKKKV (valokuvat), DKMDKKN (negatiivit) ja DKMDKPP (postikortit). Kuvakokonaisuudet noudattavat kokoelmatietokanta WebMusketiin luettelointia muotoa (WebMusketin hankintaerä=kuvakansio palvelimella). Vuoden 2018 aikana lisäksi digitointiin ja käsiteltiin julkaisukelpoiseen muotoon joukko kuvakokonaisuuksia luettelomatta niitä WebMusketi-tietokantaan. Näille kokonaisuuksille tehtiin omaan kansioonsa joko kuvaluettelo Excel-taulukkona tai niiden yhteyteen liitettiin albumisivut, joissa oli asiakoko-

Kuva Coleruksen neitien kuva-albumista Vanhan Vääkyn Kehittämisyhdistyksen kokoelmasta. Sylvia Bläfield ja hänen varhain kuollut miehensä harjoittamassa pistooliamuntaa.

naisuutta valaisevia kuvatekstejä. Äänitteitä ei ole luetteloitu tietokantaan, vaan niistä on erillinen luettelo äänitteiden yhteydessä M-aseamalla.

Kuvakokoelman kaikki kuvat on inventoinnin ja digitoinnin yhteydessä arvioitu useilla kriteereillä, joiden perusteella ne on valikoitu säilytettäväksi (digimuodossa kunnan palvelimella M-aseamalla ja kuvavedokset kunnanarkistossa), museotietokantaan (Musketti) luetteloitavaksi ja yleisölle julkaistavaksi (Finna.fi). Digitointiprojektin aikana valokuvien ja muun kuva-aineiston hoitamisesta on vastannut Päivi Repo. Kuvakokoelman hoitovastuussa projektin jälkeen on kirjasto- ja kulttuuripalvelut.

Kokoelman painopisteet ja tallennustehtävä

Nykyisen kuvakokoelman painopisteet

Danielson-Kalmarin kuvakokoelma koostuu useista kymmenistä irrallisista kuvalahjoituksista, joita museokokoelmaan on tullut eri aikoina ja eri tavoin, kuten kokoelman karttumishistoriaa käsittelevässä luvussa käy ilmi. Kokoelman karttumishistorian vuoksi siinä painottuu voimakkaammin muutama alue. Vanhinta historiaa koskevat kuvat ovat hyvin pitkälle Hilikka Riihelän ja muutaman muun aktiivisen henkilön koamia. Parhaan käsityksen kuvakokoelman kattamista osa-alueista saa Päivi Revon vuosittaisista raporteista.⁷ Kokoelman osat on etsitty niin, että niistä käy ilmi myös oleellinen sisältö ja kuvaaja/kuvien lahjoittaja (mikäli tiedossa). Kuvakokoelman merkittävimmät kuvaerät/talletetut kokonaisuudet on nimetty liitteessä 1–3.

Ari Myllylä on vaikuttanut Asikkalan kunnassa 1980-luvun puolivälistä lähtien, ja hän on siitä lähtien valokuvannut dokumentoiden kunnassa olevia asioita ja ilmiöitä. Myllylän kuvat ovat merkityksellisiä myös sikäli, että hän on tehnyt systemaattista nykydokumentointia jo aikana, jolloin se ei ollut vielä yleistynyt. Nykydokumentointi on myös yksi Lahden kaupunginmuseon/ Päijät-Hämeen alueellisen vastuumuseon painopistealueista.

Kuvakokoelman tallennustehtävät

Kuvakokoelmiin otetaan vastaan nykyistä museaalista kokoelmaa täydentävää aineistoa. Kokoelman tulisi kattaa tasapuolisesti Asikkalan historia ja sen maantieteellinen laajuus sekä sen alueella esiintyvät ilmiöt.

Aukot ja täydennyskohteet kuvakokoelmassa

Kuvakokoelma on suurelta osin syntynyt aikana, jolloin Asikkalan kunnassa ei enää

⁷ P. Repo, *Raportti. Asikkalan kunnan kuvakokoelman inventointi- ja kuvien digitointihanke*. 26.6.2017; P. Repo, *Asikkalan kunnan/Danielson-Kalmarin kuvakokoelman inventointi- ja kuvien digitointihankkeen toinen toteutusvuosi*. 18.12.2018; P. Repo, *Loppuraportti. Danielson-Kalmarin kuvakokoelma/ Asikkalan museaaliset kuvakokoelmat*. 12.12.2019. Raportteja säilytetään verkkopalvelimella digitaalisen kuva-arkiston yhteydessä.

ollut kulttuurisihiteeriä, ja kulttuuri- ja kotiseutulaetakunta oli lakkautettu. Aineisto painottuu nykyisellään voimakkaasti nykydokumentointiin erityisesti Ari Myllylän ja Päijäthämäläinen-lehden aineistojen ansiosta.

Samasta taustasta johtuen kuvakeräyksiä Asikkalassa ovat tehneet yksityiset toimijat, kuten kotiseutu- ja kyläyhdistykset, joiden omiin kokoelmiin kyliä koskevat kuvat ovat päätyneet. Monia näistä kokoelmista säilytetään Asikkalan Kotiseutuyhdistyksen arkistossa. Yhteistyö ja kuvaoikeuksien vaihtaminen mainittujen omia kokoelmia kartuttaneiden yhdistysten ja muiden toimijoiden kanssa olisi hyvä ratkaisu myös museokokoelmien täydentämiseksi puuttuvilta osin.

Asikkalan historian ja maantieteellisen alueen kohdalla puute on joidenkin kylien kuva-aineiston kohdalla. Monet kylistä eivät ole aineistossa edustettuna lainkaan, tai niistä on korkeintaan muutama yksittäinen kuva.

Kriteerit ja arviointiperusteet kokoelmaan otolle ja poistoille

Kuvakokoelmiin otetaan kuva-aineistoa, joka liittyy Asikkalan maantieteelliseen alueeseen, Asikkalan historiaan ja Asikkalassa vaikuttaneisiin henkilöihin ja ilmiöihin. Kuvakokoelmaa täydennetään niin, että edellä mainitut seikat ovat kattavasti edustettuna museaalisessa kuvakokoelmassa. Kokoelmaan otetaan kuva- ja äänitallenteita eri muodoissa (negatiivit, dispositiivit, kuvavedokset, liikkuva kuva-aineisto, digitaalinen aineisto sekä äänitallenteet). Jo kuvakokoelman digitoimisen yhteydessä luotiin peruskriteerit, joilla kuvia arvioitiin. Samat kriteerit ovat hyvä pohja myös tallennekokoelmaa täydennettäessä. Kriteerit on tässä esitetty kysymysten muodossa:

1. *Liittyvätkö kuvat/tallenteet Asikkalan maantieteelliseen alueeseen Asikkalan historiaan tai Asikkalassa vaikuttaneisiin henkilöihin?*
2. *Onko kuvien/tallenteiden omistussuhde selvä tai selvitetävissä tai onko kuvan käyttöoikeus vapaa, ja saako kunta annettuun aineistoon täydet käyttö- ja julkaisuoikeudet?*
3. *Antavatko kuvat/tallenteet uutta ja oleellista tietoa kuvaamastaan aiheesta tai täydentävätkö ne kuvakokoelmasta puuttuvia aihealueita?*
4. *Onko kuvista/tallenteista olemassa kontekstittiedot? Tunnettaanko kuvissa esiintyvät henkilöt, paikat ja kuvien synty- ja käyttöhistoria?*
5. *Ovatko kuvat/tallenteet laadullisesti ja sisällöllisesti julkaisukelpoisia?*
6. *Ovatko kuvat/tallenteet sellaisia, etteivät ne loukkaa henkilösuojaa?*

Uutta aineistoa kokoelmaan otettaessa sen on täytettävä kaksi ensimmäistä kriteeriä, eli kuva- ja äänitallenteiden on liityttävä Asikkalaan, ja Asikkalan kunnan tulee saada aineistoon täydet käyttö- ja julkaisuoikeudet. Muita kriteereitä painotetaan tässä esitettyssä järjestyksessä. Kokoelmaan voidaan ottaa myös kuva- ja äänitallenteita, joiden tekninen laatu ei ole paras mahdollinen, mikäli ne sisällöllisesti antavat uutta tietoa tai täydentävät kokoelmassa olevia puutteita. Kysymys henkilötietosuojasta ei

estä tallenteen ottamista kokoelmaan. Epävarmoissa tapauksissa kuvien ja tallenteiden julkaisemisessa yleisölle tulee kuitenkin noudattaa varovaisuutta, ja kuvan esittämältä henkilöltä tulee pyytää julkaisuun lupa. Henkilötietosuojasetus ei kuvia julkaistessa edellytä luvan saamista edesmenneen henkilön omaisilta, mutta tässäkin tapauksessa on hyvä noudattaa hienotunteisuutta.

Mikäli kokoelmaan tarjotaan otettavaksi aineistoa, joka ei täytä edellä esitettyjä kriteerejä, tapauskohtaisesti voidaan kuitenkin harkita tällaisen aineiston ottamista kokoelmaan. Pohdittavaksi tulee tällöin, onko tarjotulla aineistolla huomattavaa alueellista, valtakunnallista tai historiallista painoarvoa; onko tarjottu aineisto mahdollista sijoittaa johonkin muuhun kokoelmaan, johon se paremmin kuuluisi; ja ellei sijoittaminen ole mahdollista, onko tarjottu aineisto tällöin välttämässä tuhoutumisvaarassa. Halutessa tällaisissa tapauksissa voidaan harkinnan mukaan pelastaa arvokkaaksi nähty aineisto, mutta velvollisuutta tähän ei ole.

Kokoelmakäytännöt ja kokoelman hallinta

Kuvakokoelmaan vastaanotettavasta aineistosta, aineiston käsittelystä ja säilyttämisestä sekä poistoista kokoelmasta vastaa kirjasto- ja kulttuuripalvelut. Kuvakokoelman osalta voidaan esittää kaksi tavoitetta:

1. Saatetaan loppuun vuosien 2017-2019 aikana aloitettu kokoelmien järjestäminen projektin loppuraportin mukaisessa tärkeysjärjestyksessä.
2. Pyritään täydentämään kokoelmaa puuttuvilta osin, tärkeimpänä täydennysohjeena Asikkalan kyllä koskeva aineisto.

Uutta aineistoa kokoelmaan otettaessa aineisto arvioidaan kohdassa *Kriteerit ja arviointiperusteet kokoelmaan otolle ja poistoille* olevien periaatteiden mukaisesti. Aineistosta laaditaan käyttöoikeussopimus, missä voidaan käyttää mallina vuosien 2017-2019 aikana laadittua sopimus pohjaa. Sopimusta laadittaessa varmistetaan, että lahjoittajataholla on oikeudet materiaaliin, ja hänellä on oikeus tehdä lahjoitus. Kokoelmaan otettavasta kuva- ja ääniaineistosta ei makseta korvausta. Kokoelmaan ei oteta aineistoa, johon ei saada käyttöoikeuksia.

Kokoelmaan otettu uusi aineisto dokumentoidaan kukin omana yhtenäisenä hankintaeränä. Hankintaerästä merkitään muistiin kaikki oleellinen taustatieto. Jos joku muu kuin lahjoittaja pystyy antamaan hankintaerää koskevia lisätietoja, myös hänen yhteystietonsa kirjataan muistiin, ja häntä haastatellaan mahdollisimman pikaisesti. Aineisto pyritään saattamaan digitaaliseen muotoon ja yleisön ulottuville mahdollisimman nopeasti. Luetteloimiseen käytetään Lahden museoiden/Päijät-Hämeen alueellisen vastuumuseon suosittelemaa ohjelmaa (v. 2020 asti WebMusketti), ja kuvat saatetaan yleisön saataville Finna-tietokannan kautta. Fyysistä kuva- ja ääniaineistoa säilytetään Asikkalan kunnan arkistossa, ja digitaalista aineistoa Asikkalan kunnan palvelimella (kuvat JPG-muodossa) varmistetussa tallennintilassa.

Kuvista merkitään kokoelmaan oton yhteydessä (mikäli tiedossa) kuvan konteksti: milloin, missä yhteydessä, mihin liittyen kuva on otettu; keitä ovat kuvassa esiintyvät henkilöt, rakennukset tai asiat; mitä muuta merkityksellistä kuvassa on, liittyykö kuvan taustaan jotain mitä itse kuva ei kerro? Kuva saattaa olla myös osa suurempaa kokonaisuutta (esim. kokoelmaa tai kuva-albumia). Kuka ja millainen henkilö kokonaisuuden on koonnut, mikä on kokoelman syntyhistoria, ja miten kokoelma ja sen kerääjä liittyvät Asikkalaan?

Kuva- ja ääniteaineiston numerointia jatketaan vuosien 2017-2019 aikana vakiintuneiden periaatteiden mukaan. Aineiston tunnuksena on DKMDKK+kirjaintunnus+ vuosi+hankintaerän järjestysnumero. Kukin kuva numeroidaan omalla alanumerollaan (Esim. DKMDKKV2020001:1 = Danielson-Kalmarin museo-Danielson-Kalmarin kuvakokoelma-valokuvat-vuosi 2020-hankintaerä 1-kuva 1). Kirjaintunnukset ovat: V *valokuvat*, D *diakuvat*, N *negatiivit*, P *postikortit*.

Alustava luettelointi tehdään heti kokoelmaan oton yhteydessä (mahdollisesti käyttäen väliaikaista numerointia, joka korvataan lopullisilla luettelonnumeroilla myöhemmin), samalla varmistetaan, että yksittäisiin kuviin/objekteihin liittyvä tieto säilyy niiden yhteydessä. Kuvaluettelot laaditaan myös Excel-taulukkomuotoon kunkin hankintaerän yhteyteen. Tämän lisäksi objektit luetteloidaan kokoelmatietokantaan. Kokoelmatietokannan käyttöoikeuksista neuvotellaan Päijät-Hämeen alueellisen vastuumuseon kanssa.

Mikäli kokoelmasta poistetaan yksittäinen kuva- tai äänitalenne tai suurempi hankintaerä, poistopäätöksestä neuvotellaan kirjasto- ja kulttuurijohtajan määräämän työryhmän kesken. Poisto kokoelmasta ei tule olemaan kenenkään yksittäisen henkilön päätös. Poistolle tulee olla painavat perusteet. Poistoja tehtäessä on toimittava museoettisesti oikealla tavalla. Poistosta laaditaan pöytäkirja, johon kirjataan poiston perusteet ja toteuttamistapa.

Yhteistyö muiden tahojen kanssa ja käyttöoikeussopimukset

Asikkalan kunta on solminut kuvien käyttöoikeussopimuksen alla mainittujen yhdistysten tai yhteisöjen kanssa. Kaikissa tapauksissa käyttöoikeus koskee sopimuksessa erikseen määriteltyä kokoelman osaa. Käyttäessään näiden yhdistysten/yhteisöiden kuvia Asikkalan kunta ei saa luovuttaa niitä edelleen kolmansille osapuolille, ja alku-peräistä kuvakokoelman omistajaa on informoitava sopimuksessa mainitulla tavalla.

1. Vanhan Vääksyn Kehittämisyhdistys. Coleruksen neidit. Sopimus koskee kahta kuva-albumia.
2. Lahden Ilmasilta ry. Sopimus koskee aineistoa, joka kuvaa varhaista lentotoimintaa ja on peräisin Matti Vahvaselän jäämistöstä.
3. Urajärvenseudun Kouluosuuskunta. Sopimus koskee kuvia Urajärven koulun toiminnasta.

Kaikki kuva- ja muita aineistoja koskevat sopimukset ja selvitykset on tehty kirjallisina. Niitä säilytetään digitaalisessa muodossa kuvakokoelman yhteydessä kunnan verkkopalvelimella M-asetamalla. Alkuperäisiä sopimuspapereita säilytetään fyysisen kuva-aineiston yhteydessä kunnanarkistossa.

4. Vääksyn vesimylly- ja sähkövoimalaitosmuseo

Museokokoelmien historia, kehitys ja nykytila

Vääksynjoessa on kirjallisten tietojen mukaan ollut myllyjä jo 1400-luvulla. Vielä 1950-luvun lopulle asti Vääksynjoessa oli useampi mylly. Leinon myllyksi kutsuttu Anianpellon mylly paloi 1950-luvun lopulla. Nykyisellään jäljellä on Anianpellon myllyn kiviperustus ja kiviportaat sekä nykyinen Vesimyllyn rakennus. Vesimyllyssä oli viimeksi jauhettu viljaa vuonna 1955, ja kunnan omistukseen mylly siirtyi vuonna 1977.⁸

Vääksyn vesimyllymuseo. Kuva: Asikkalan kunnan digiarkisto.

⁸ T. Suontausta, *Wääksynvirran vesimyllyjen historiaa I.*, 66-73; S. Niemi, M. Kakko, R. Nousiainen, E. Aarvevaara (toim.), *Järvien ja harjun solmukohta. Vääksyn kulttuuriympäristöohjelma – nykytila ja tavoitteet*, Lahti 2017; Asikkalan kunnan internet-sivut.

Mylly ehti olla useita vuosia tyhjiään ennen kunnostukseen ryhtymistä. Välittömästi ennen Vesimyllyn kunnostushanketta kunta oli tehnyt aiesopimuksen kahvilayrittäjän kanssa Vesimyllyn vuokraamisesta ja kunnostamisesta kahvilatoimintaan. Tätä varten kyseinen yrittäjä oli talven 1981 aikana siivonnut myllyn alakertaa. Kahvilahanke ei kuitenkaan koskaan toteutunut, kun yrittäjä perääntyi hankkeesta.

Kesällä 1981 Etelä-Suomen sanomissa ilmestyi kuvitettu lehtijuttu Vääksyn vesimyllyn kurjasta kunnosta. Lahdessa asunut myllärimestari Lauri Kousa luki jutun ja kiinnostui asiasta. Hän soitti kuntaan, josta hänet ohjattiin ottamaan yhteyttä Erkki Raunioon, joka tuolloin oli Kulttuuri- ja kotiseutulautakunnan puheenjohtaja. Kunnanhallitus päätti, että vuonna 1982 voidaan myllyä kunnostaa museoksi ehdolla, että työ tehdään talkoilla. Samalla myönnettiin 15 000 mk tarvikkeisiin.

Myllyn kunnostamista varten perustettiin myllytoimikunta heti syyskaudella 1981. Tähän toimikuntaan kuuluivat myllärimestari Lauri Kousa, Kulttuuri- ja kotiseutulautakunnan puheenjohtaja Erkki Raunio, saman lautakunnan sihteeri Rita Kajakoski sekä toiminnanjohtaja Taisto Suontausta. Talkoissa ahkeroi usein myös Salonsaaren seppä Kyösti Nikki. Talkoita jatkettiin aina lauantaisin koko kesän ajan. Ensimmäisenä kesänä kunnostettiin mylly ulkoapäin ja siistittiin myös ympäristöä.

Seppä Kyösti Nikki asentaa myllynkiven alaratasta. Kuva Taisto Suontausta.

Mylly maalattiin punamultamaalilla. Lauri Kousa valmisti myllyyn ikkunat sekä uudet ovat lukkolaitteineen. 29.8.1982 ilmestyi Etelä-Suomen sanomissa talkookauden päättäjaisiksi kokosivun lehtijuttu, joka oli otsikoitu ”Talkoohenki pelasti Vääksynjoen viimeisen vesimyllyn”.

Mylly ei ollut talkoisiin ryhdyttyessä käyttökuntoinen, ja sieltä oli myös hävinnyt tai hävitetty käyttöön vaadittavia osia. Osa osista saatiin lahjoituksina, ja osaan hankittiin mallit, joiden mukaan uudet kappaleet valmistettiin. Osien hankintamatkoille osallistuivat yleensä Lauri Kousa ja Erkki Raunio. Osia hankittiin laajahkolta alueelta mm. Savijoen ja Pukaron myllyiltä, Hollolan Herralasta ja Iso-Äiniöltä. Mäntyharjulta hylätystä myllystä Raunio irrotti kytkimen, jota mallina käyttäen seppä Risto Laurén valmisti Vääksyn vesimyllyyn uudet kytkimet. Immilän myllyltä puolestaan lainattiin kivisakset, joiden mukaan vastaavat saket tehtiin vesimyllyyn. Pukkilasta haettiin hammaspyörä, jota käytettiin lanan painona. Myllyssä jäljellä olleet jauhinkivet olivat niin kuluneet, ettei niitä voitu käyttää. Myllynkivet vesimyllyyn valmisti Ylöstalo.

Kun ensimmäisenä vuonna kunnostustyö oli edennyt hyvin, hankkeelle myönnettiin lisärahaa vuosittain. Talkootyötä tehtiin koko kesäkausi vuosina 1982-84 ja vielä alkukeväästä 1985 tehtiin viimeistelytyötä. Vesimyllymuseon avajaisia vietettiin 31.5.1985. Ensimmäisenä myllyn isäntänä toimi Erkki Raunio. Isännyyden vaihto tapahtui 1980-luvun lopulla. Raunio vähensi tällöin töitään ja luopui myllyn hoitamisesta perhesyiden takia. Vuonna 1989 hän luopui myös kulttuuri- ja kotiseutulautakunnan puheenjohtajuudesta. Samaan aikaan koko lautakunta lakkautettiin ja se sulautettiin osaksi uutta vapaa-ajan lautakuntaa. Tämän jälkeen myllymuseon isännyydestä tuli vastaamaan Taisto Suontausta, ja hän toimikin myllyn isännän ja ”myllytontun” roolissa kuolemaansa 17.12.2009 saakka.⁹

Suontaustan kuoleman jälkeen Vesimylly on edelleen pidetty auki kesäisin, ja tilassa on toiminut myös kesäkahvila, jota ovat ylläpitäneet lähinnä seurat ja yhdistykset.

Vesimyllymuseon irtain esineistö on hyvin pitkälle Taisto Suontaustan itsenäisesti hankkimaa ja hänen apunaan toimineiden opiskelijoiden osittaisesti kortistoimaa. Esineistöä ei ole inventoitu hänen kuolemansa jälkeen, eikä kokonaisuudesta ole selkeää käsitystä. Suontaustan jälkeen Vesimyllyllä ja sen kokoelmalla ei ole ollut erikseen nimettyä vastuuhenkilöä. Asikkalan kunta on lunastanut Suontaustan perikunnalta koelman valokuvia, jotka olivat mukana vuoden 2017 inventoinnissa. Näistä pienehkö osa (n. 500 kappaletta) on käyty läpi ja tunnistettu. Nämä läpikäydyt kuvat koskevat vesimyllyn vanhempaa historiaa ja vuosien 1982-85 kunnostustöitä ja aikaa välittömästi avajaisten jälkeen. Valtaosa kuvista on kuitenkin kokonaan käymättä läpi. Ko-

⁹ Erkki Raunion haastattelu 16.10.2018. Haastattelija Päivi Repo. Puhtaaksikirjoitettu ja tarkistettu. Säilytetään Kunnan verkkopalvelimella M- asemalla digitaalisen kuva-arkiston yhteydessä.

konaisuudessaan Vesimyllyn irtaimen esineistön ja kuvien selvittäminen vaatii oman projektinsa.

Anianpellon myllyn kiviperustus ja kiviportaat on suojeltu muinaismuistolain perusteella kiinteinä muinaisjäänöksinä. Vesimyllyn rakennus on suojeltu osayleiskaavassa merkinnällä SR-1 ja asemakaavassa sr. Merkintä SR-1 tarkoittaa, että kohde on rakennustaiteellisesti tai kulttuurihistoriallisesti kannalta huomattavan arvokas rakennus. Rakennusta tai sen osaa ei saa purkaa eikä siinä saa tehdä sellaisia korjaus-, muutostai lisärakentamistöitä, jotka heikentävät rakennuksen tai sen arvokkaiden sisätilojen rakennustaiteellisia, historiallisia arvoja tai muuttavat arkkitehtuurin ominaispiirteitä. Korjaamisen lähtökohtana tulee olla rakennuksen alkuperäisten tai niihin verrattavien rakenteiden, rakennusosien, julkisivujen, vesikaton, ikkunoiden, ulko-ovien ja niiden yksityiskohtien, materiaalien ja värien säilyttäminen. Mikäli alkuperäisiä rakennusosia joudutaan pakottavista syistä uusimaan, se tulee tehdä alkuperäistoteutuksen mukaisesti. Rakennuksen korjaustöihin on pyydettävä Päijät-Hämeen alueellisen vastuuseon lausunto.

Kokoelman painopisteet ja tallennustehtävät

Kokoelman tarkoitus on säilyttää alkuperäistä myllyn käyttöä esittelevä museon toiminta ja siihen liittyvät esineet. Vesimyllymuseo kunnostettiin esittelemään myllyn ydintoimintaa eli viljan käsittelyä ja jauhatusta sekä vesivoiman käyttöä sähkövoiman lähteenä. Vääksyn vesimyllyn esinekokoelmaan ei aktiivisesti etsitä uusia esineitä. Kokoelmaa täydennetään vain, mikäli sinne tarjottava esine liittyy vesimyllyn toimintaan. Vesimyllyn kohdalla ensisijainen tehtävä on selkeyttää museokokoelma vastaamaan tallennustehtävää.

Vesimyllyn esinekokoelman hoidossa on ensi vaiheessa kyse nykyisellään siellä olevien kokoelman tallennustehtävää vastaamattomien esineiden poistosta. Tämä vaatii erillisen inventoinnin. Esineistä säilytetään myllyn toimintaan kiinteästi kuuluvat esineet. Mikäli Vesimyllymuseon kokoelmasta poistettava esine katsotaan kuuluvaksi johonkin toiseen museokokoelmaan Asikkalan kunnassa, se siirretään kyseiseen kokoelmaan. Muita esineitä joko tarjotaan valtakunnallisen museoiden vastuujaon mukaisesti toiseen museokokoelmaan tai poistetaan kokoelmasta. Myllyn toimintaan kuulumattomat esineet poistetaan ja poistetut esineet hävitetään sovitulla tavalla, ellei niitä sijoiteta jonkin muun museon kokoelmaan. Jos Vesimyllymuseon kokoelmaan jäävä esine on sen laatuinen, että se kuntonsa puolesta ei kestä määräämätöntä aikaa eikä sitä voi korjata tai entistää, sille voidaan määritellä elinkaari. Elinkaaren loppuessa esine voidaan poistaa sovitulla tavalla.

Kokoelmakäytännöt ja kokoelman hallinta

Tavoitteena on vesimyllyn esineistön inventointi yhteistyössä Päijät-Hämeen maakuntamuseon kanssa. Tämän projektin aikana vesimyllyn esineistö inventoidaan ja kokoelmaan kuulumattomat (museon tallennustehtävää vastaamattomat) esineet poistetaan.

Tämän jälkeen museokokoelmaan jäävät esineet luetteloidaan museotietokantaan samoin periaattein kuin kuvakokoelman ja Danielson-Kalmarin huvilan esinekokoelman osalta käytännöistä on kirjattu.

Myllyrakennusta on pidetty kunnossa ja siivottu osin talkoovoimin, osin Asikkalan kunnan toimesta. Vesimyllyn esineistöä inventoitaessa on otettava huomioon, että myllyrakennusta huollettaessa alakerrassa sijaitsevaan toimistohuoneeseen ei ole koskettu Taisto Suontaustan kuoleman (vuonna 2009) jälkeen, muutoin kuin sijoittamalla sinne materiaalia odottamaan myöhempää käsittelyä. Jo lyhytaikainenkin mainitussa toimistotilassa oleskelu aiheuttaa hengitys- ja silmäoireita. Tästä tulee varoittaa inventointiin ryhdyttäessä. Työskentely tilassa ja sen jälkeinen esineiden ja aineiston käsittely on etukäteen suunniteltava niin, että se ei tule aiheuttamaan haittaa aineistoa käsitteleville henkilöille. Esineiden ja muun aineiston säilytys (puhdistettuna) on järjestettävä niin, että se ei tule aiheuttamaan vaaraa siihen kosketuksissa oleville henkilöille (museovieraille tai henkilökunnalle) tai muille museoesineille. Esineisiin liittyvän, mainitussa toimistohuoneessa säilytettävän esinekortiston ja muun kirjallisen ja arkistomateriaalin suhteen on meneteltävä samoin kuin esineidenkin kohdalla.

Siivouksen yhteydessä vuonna 2017 Vesimyllyltä siirrettiin joukko esineitä kesänäytelyyn Päijänne-talon tiloihin. Kyseisistä esineistä on erillinen luettelo digitaalisessa muodossa kunnan verkkopalvelimella M-aseamalla äänitearkiston yhteydessä nimellä Vesimyllymuseon tavarat. Esineet eivät liity vesimyllyn toimintaan. Näiden esineiden suhteen menetellään, kuten aiemmin on todettu.

Liite 1. Danielson-Kalmarin kuvakokoelmasta vuosien 2017-2019 aikana luetteloidut kuvakokonaisuudet

DKMDKKD2019001:1-68	Diakuvia Asikkalasta 1975-1979
DKMDKKN2017001:-	Ari Myllylän negatiiveja, luetteloimatta
DKMDKKN2017002:1-17	Jalmari Maunulan jäämistön lasinegatiiveja
DKMDKKN2018003:1-19	Urajärven kouluosuuskunnan negatiiveja
DKMDKKN2018007:1-84	Ari Myllylän kuvia: Maatalousnäyttely 1992
DKMDKKN2018008:1-14	Ari Myllylän kuvia: Anian neito Kirsi Hänninen
DKMDKKN2019001:1-157	Arvo Tupalan kuvia
DKMDKKV2017002:1-123	Ari Myllylän kuvia: Asikkalan Suojeluskunta ja L
DKMDKKV2017003:1-104	Ari Myllylän, Helge Heinosen ja Toivo Rehtilän kuvia
DKMDKKV2017004:1-71	Ari Myllylän kuvia: Saitan sahan /Metsä-Serlan saha
DKMDKKV2017005:1-49	Kuvia Asikkalasta: Suviniemi ja Danielson-Kalmarit
DKMDKKV2017006:1-22	Aarne Harjukarin kuvia: Asikkalan Nuorisoseuran
DKMDKKV2017007:1-43	Ari Myllylän kuvia: Asikkalan vanha keskusta
DKMDKKV2017008:1-50	Ari Myllylän kuvia: Kauppa-auton viimeinen päivä
DKMDKKV2017009:1-20	Ari Myllylän kuvia: Tanssit Suojalassa
DKMDKKV2017010:1-47	Ari Myllylän kuvia: Lauttaniemen saha
DKMDKKV2018001:1-261	Urajärven kouluosuuskunnan vanhemmat kuvat
DKMDKKV2018002:1-257	Urajärven Kouluosuuskunnan kuvia: Urajärven koulu
DKMDKKV2018004:1-87	Ari Myllylän kuvia: Jukolan viesti 2002
DKMDKKV2018006:1-110	Ari Myllylän kuvia: Kurhilan koulu
DKMDKKV2018008:1-147	Ari Myllylän kuvia: Kunta rakentaa ja rakennuttaa
DKMDKKV2018009:1-268	Asikkala. Vanhimmat kuvat.
DKMDKKV2018010:1-61	Maatalousnäyttelyt 1949 ja 1968
DKMDKKV2018011:1-10	Kymmenen kuvaa Vääkystä
DKMDKKV2018012:1-185	Vääksyn Vesimyllymuseo
DKMDKKV2019001:1-93	Palvelukeskus Oltermannin rakentaminen
DKMDKKV2019002:1-239	Ari Myllylän kuvia: Osuuskunta Vääkсын Kesän siirtolapuutarha
DKMDKKV2019003:1-6	Toivo Kärki -Juhla
DKMDKKV2019004:1-76	Ari Myllylän kuvia: Vanhainkodin viimeinen kesä
DKMDKKV2019005:1-154	S. ja T. Weckman - H. Vähälä: Vesivehmaa
DKMDKKV2019006:1-215	Asikkala 1960-l. eteenpäin
DKMDKKV2019007:1-145	Asikkalan-Padasjoen kansalaisopisto
DKMDKKV2019008:1-3	Hongan paja
DKMDKKV2019009:1-23	Juhani Lusilan kuvia Asikkalasta
DKMDKKV2019010:1-80	Saara Kommerin kuvia Asikkalasta
DKMDKKV2019011:1-158	Coleruksen neitien kuva-albumit
DKMDKKV2019012:1-180	Toivo Rehtilän kuvia

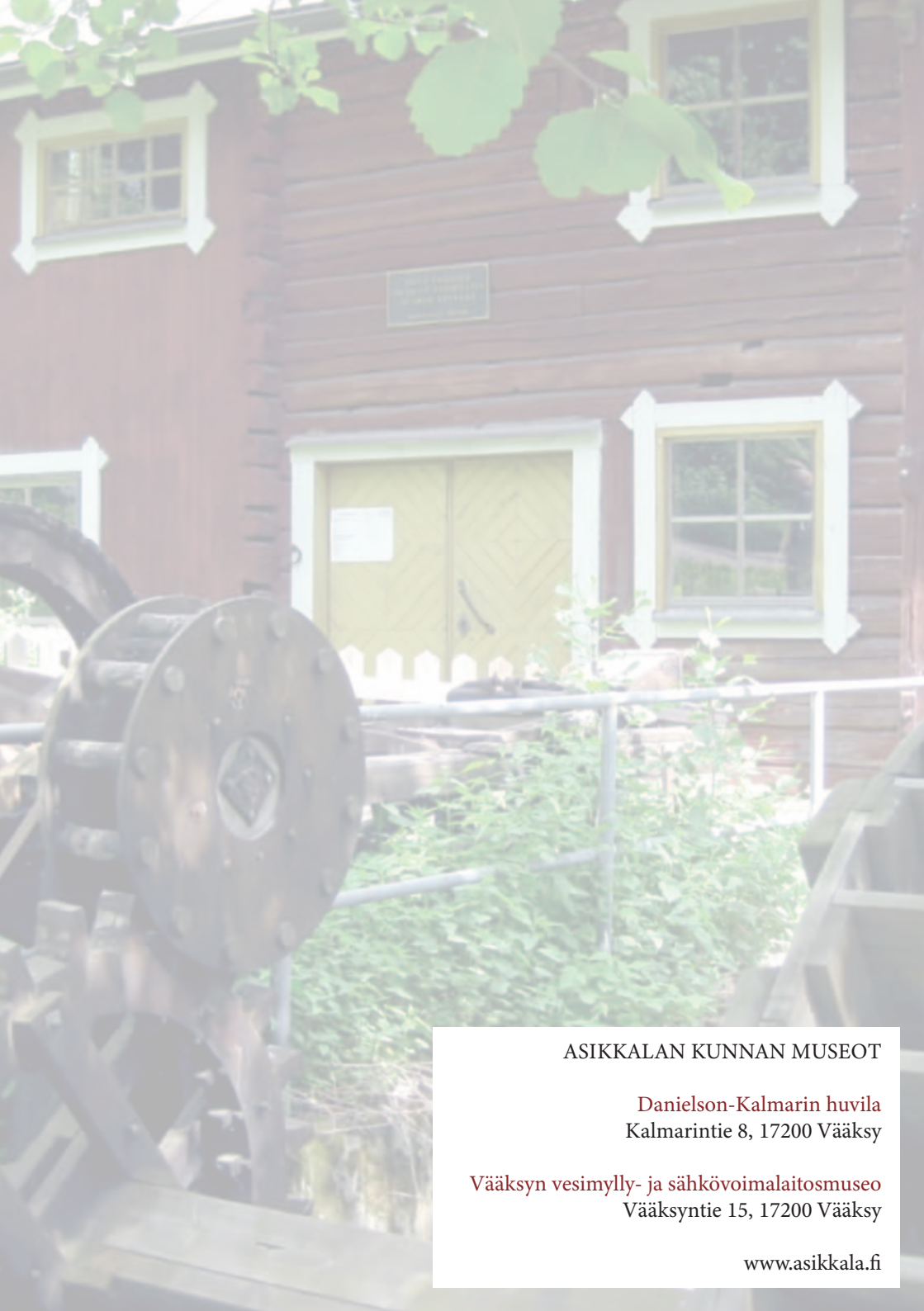
Liite 2. Merkittäviä Asikkalan historiaan liittyviä kuvakokonaisuuksia, joita ei vuosien 2017-2019 aikana käsitelty tai luetteloitu tietokantaan

1. Päijänteen, Vesijärven ja Vääksyn kanavan vesiliikennettä koskeva kokonaisuus. Kuvaerä on muodostunut kahden näyttelyn taustamateriaalista. Näyttelyt ovat: Pitkin Päijännettä 1981 ja Päijänteen Höyrylaiva 150 vuotta 2005. Kumpaakin näyttelyä varten on hankittu kuvia ja muuta materiaalia eri lähteistä, myös Asikkalan omista kokoelmista. Kuvien alkuperä ja käyttöoikeudet ovat selvittämättä. Aineisto on digitoitu ja saatettu käytettävään muotoon.
2. Taito Suontaustan ottama ja kokoama valokuva-aineisto. Aineisto on lunastettu Suontaustan perikunnalta. Kuvia on useita tuhansia kappaleita, ja ne vaativat kokonaan oman inventointinsa. Aineistoa ei ole digitoitu.
3. Asikkalaa koskevat diakuvat. Dia-aineisto on sekä Asikkalan kunnan omien työntekijöiden virkatöinä ottamaa että ulkopuolisilta tahoilta saatua. Diakuvista on digitoitu ja luetteloitu pieni kokonaisuus, mutta valtaosa on edelleen käymättä läpi. Huomattava on myös, että diakuvien käsittely julkaisukelpoiseen kuntoon on erittäin työlästä niiden likaantuneisuuden vuoksi. Kuvat on otettu noin 1960-95.
4. Asikkalan-Padasjoen kansalaisopiston aineistossa on edelleen käsittelemättä opiston käyttämää korkeatasoista oppimateriaalia (erilaisia työohjeita) diakuvina. Kyseisen materiaalin julkaisuoikeudet vaativat selvittämistä. Aineistoa ei ole mitenkään käsitelty.
5. Sirkka ja Alpo Kekkonen aineisto. Parin omistama talo (os. Mikkolantie 1) lahjoitettiin Asikkalan kunnalle v. 2019. Talossa ollut kuva-aineisto on digitoitu, ja Tapio Blåfield käytti sitä pohjana tehdessään talosta rakennushistoriaselvityksen. Samalla Blåfield selvitti myös kuvia koskevia tietoja.
6. Osuuskunta Vääksyn kesän asukkaiden itsensä keräämä aineisto, joka lahjoitettiin Ari Myllylälle hänen asuessaan alueella vv. 1986-89. Aineistoa koskeva selvitys tehtiin vuoden 2019 aikana. Aineisto on digitoitu.
7. Osuuskunta Vääksyn kesää koskeva Ari Myllylän kuva-aineisto. Aineistosta on luetteloitu tietokantaan Myllylän näyttelykuviin pohjautuva otos. Aineisto koostuu kuvavedoksista, joita ei ole digitoitu.
8. Asikkalan vuoden 1992 maatalousnäyttelyä koskeva Ari Myllylän kuva-aineisto. Aineistosta on luetteloitu tietokantaan Myllylän näyttelykuviin pohjautuva otos. Aineisto koostuu Myllylän itsensä varhemmin digitoimista negatiiveista. Digitaalisessa muodossa olevien kuvien koko on nykymittapuulla pieni (noin 1 M). Myllylältä on saatavissa myös alkuperäinen negatiiviaineisto.
9. Tauno Soinin perikunnan lahjoittama Kurhilan koulua koskeva aineisto (kuva-albumeita, irrallisia valokuvia ja arkistoaaineistoa). Kuva-aineisto on digitoitu.
10. Viitailan koulua koskeva Ari Myllylän repronnegatiiviaineisto. Aineisto on digitoitu mutta ei käsitelty julkaisukelpoiseen muotoon. Aineiston yhteydessä on alkuperäinen kuvaluettelo.
11. Helge Heinosen Vesivehmaata koskeva kuva-aineisto. Heinonen on lahjoittanut kuvavedokset Asikkalan kunnalle v. 1975 ilman käyttö- ja julkaisuoikeuksia, mitkä hän on pidättänyt itselleen tai perikunnalleen 50 vuoden ajaksi. Heinosen perikunta on lahjoittanut muun kuvajäämistön Museoviraston alaiseen JOKA-arkistoon. Käyttöoikeuksien saamista on tiedusteltu Museovirastolta kahteen otteeseen ilman vastausta (2017 ja 2019).

12. Asikkalan kylää koskeva Museovirastolta saatu aineisto. Kyseessä on pienikokoisten kuvavedosten muodostama kokonaisuus, joka todennäköisesti on hankittu näyttelytarkoituksiin n. 1978-89. Kuvia koskevaa sopimusta ei ole löydetty. Kuvien käyttöoikeuksista on neuvoteltava Museoviraston kanssa. Aineisto on digitoitu, ja siitä on tehty kuvaerän yhteyteen luettelo Excel-taulukkona.
13. Valokuvaaja Matti Viljasen (Studio Matti) ottamat kuvat Rapalan patsaan paljastustilaisuudesta. Asiaa on tiedusteltu ja lupa saatu suullisesti, mutta ei kirjallisesti

Liite 3. Merkittävimmät äänitekokoelmassa olevat tallenteet

1. Eeverg (Eevert) Pispä. Vapaussota. Haastattelu Hannes Jantunen. DIGITOITU MP3.
Olli Rantakarin haastattelu 24.9.-91. Haastattelija Raita Suuronen? Danielson-kalmarin huvilan ja puutarhan kasvit. DIGITOITU MP3 & LITTEROITU
2. Olli Rantakarin haastattelu 24.9.-91. 1 puoli. Haastattelija Raita Suuronen? Elämää Danielson-Kalmarin huvilalla. DIGITOITU MP3 & LITTEROITU:
3. Jaakko Schultz 18.9.2002.(1) Haastattelija Lauri Muranen. Tietoja laivaliikenteestä, uitoista ja aluksista.
4. Jaakko Schultz 18.9.2002.(2). Haastattelija Lauri Muranen. Mainiemen sahan ja muiden sahojen toiminta; Schultzin oma myöhempi ura rautateiden palveluksessa
5. Martti Suntela 26.11.1986. n. 35 min. Kekri. DIGITOITU MP3
6. Martti Suntela. Perinteenkeruu 1. Perinteenkeruutilaisuus 3.1., jossa Raita Suuronen haastattelee Suntelaa ja Ruukasta. DIGITOITU MP3
7. Martti Suntela. Perinteenkeruu 2. Perinteenkeruutilaisuus 3.1., jossa Raita Suuronen haastattelee Suntelaa ja Ruukasta. DIGITOITU MP3
8. Martti Suntelan 29.4.1991 Asikkalan kunnanhallitukselle pitämä esitelmä Sirkkusen huvilasta. DIGITOITU MP3 & LITTEROITU

ASIKKALAN KUNNAN MUSEOT

Danielson-Kalmarin huvila
Kalmarintie 8, 17200 Vääksy

Vääksyn vesimylly- ja sähkövoimalaitosmuseo
Vääksyntie 15, 17200 Vääksy

www.asikkala.fi